

Norsk psykologforening,
Fagetisk råd
Postboks 419 Sentrum
N-0103 OSLO

Klager

Innklaget

FER sak: 08/17K

Dato: 31.05.17

VEDR.: FAGETISK KLAGESAK 08/17K

Fagetisk råd i Norsk psykologforening (FER) mottok klagen 22.02.17 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 29.05.17.

Bakgrunn for klagen

Klagen gjelder at innklagede psykolog har brutt Etske prinsipper for nordiske psykologer (EPNP) i forbindelse med et oppdrag som sakkyndig i foreldretvist om barn født i 2013. Arbeidet skal ha blitt utført etter mandat fra tingretten med hjemmel i Barneloven § 61 nr.1. Klagen er på 9 sider og vedlagt er sakkyndig notat til tingretten ved innklaget psykolog.

Klager har opplevd at innklaget psykolog har hatt holdninger som har vært direkte nedlatende mot ham som far og person. Klager stiller spørsmål ved innklagedes psykolog sine faglige forutsetninger for å opptre som sakkyndig i betente familiesaker, og om innklaget psykolog har forstått sin egen rolle som konfliktfremmer heller enn konfliktdemper. Klager ber om å få en vurdering av om innklagde psykolog sine holdninger og opptreden er akseptabel og om han holder faglig mål.

Klager formidler at innklaget psykolog i første møte åpnet samtalen med å si «bordet fanger» i betydning at alt klager sa kunne bli brukt, noe klager opplevde hørtes ut som et avhør i en straffesak. Klager opplevde at innklaget psykolog var mer opptatt av en epikrise fra klagers tidligere behandling og mindre opptatt av hans forhold til sønnen. Klager undrer seg over at den sakkyndige ikke stilte spørsmål ved mors agering og krisemaksimering. Han opplevde at innklaget psykolog ikke viste interesse for at hans status og rolle som far ble redusert ved at han måtte ha tilsyn ved samvær med sønnen. Klager problematiserer om spørsmål han har blitt stilt av innklaget psykolog også har blitt stilt til barnets mor. Ifølge klager har også kun deler av uttalelsene hans har blitt gjengitt i sakkyndig notat.

Klager stiller spørsmål ved at innklaget psykolog ikke har foretatt observasjon av barnet, verken sammen med foreldre eller besteforeldre forut for at han har levert sakkyndig notat til tingretten. Ifølge klager er notatet mangelfyllt og ensidig fremstilt. Klager problematiserer at innklaget psykolog har hatt tilgang til alle sakens dokumenter, men i sakkyndig notat skriver at han «*avgrenser notatet til gjennomgang av aktuell situasjon og inntar derfor ikke informasjon om forhistorien...*» på samme tid som han også skriver «*Sakkyndig viser for øvrig til ... bekymringsmelding fra krisesenter... og fars epikrise...*». Klager påpeker at dette ikke er objektivt da tilsvarende forhold til mor ikke er nevnt. Klager viser også til at mors motiv for å oppsøke krisesenteret ikke problematiseres. Ifølge klager kan man ikke feste lit til at den sakkyndige ikke bygger inn visse premisser og bruker opplysninger som ikke er kvalifisert, og som klager opplever sverter ham som person og part i pågående sak. Klager problematiserer at innklaget psykolog ikke synes å ha stilt spørsmål ved hvem som har hatt mulighet til å påvirke samværs situasjonen og barnets motivasjon til samvær, og om mor kan ha påvirket barnet til å bli utrygt.

Klager stiller spørsmål ved at innklaget psykolog sier at barnet trenger klare grenser og rutiner og veileder mor i å opptre med større autoritet, samtidig som han fritar henne for ansvar for sønnens trass.

Klager skriver at innklaget psykolog har spekulert i hva som har skjedd i barnehagen, noe han mener innklaget psykolog ikke hadde trengt å gjøre dersom han hadde snakket med de ansatte. Han påpeker også at han kunne ha presentert sine scenarier/spekulasjoner for foreldrene før han konkluderte i notats form med autoritativ styrke. Klager skriver at innklaget psykolog kan, slik han posisjonerer seg, mistenkes for å misbruke sin makt og innflytelse.

Ifølge klager er innklaget psykolog sine anbefalinger uten forbehold om alternative forklaringer/forståelser som kan gi andre løsninger. Klager skriver at innklaget psykolog går langt i å si at hvis man ikke følger hans råd, vil det kunne gå galt, ikke bare med gutten, men også med kontakten mellom far og sønn, uttalelser klager opplever etterlater mer frykt enn konstruktiv kritikk og forståelse for den vanskelige situasjonen både barnet og foreldrene er i.

Klager stiller spørsmål ved hva innklaget psykolog mener når han skriver at samværsomfanget må tilpasses «*barnets behov for å bli hørt*». Ifølge klager kommer den innklagede psykolog sine «*psykologiseringer*» som erstatning for nøktern vurdering av sakens realiteter, noe han mener psykologfaglig ikke kan være holdbart. Klager beskriver innklagede psykolog sine faglige begrunnelser som meget tvilsomme og mener at vurderingene hans er spekulative. Klager opplever at innklaget psykolog, ved å ikke være kritisk til mors eneregime, har gitt «*mor makt og mulighet til å bearbeide sak og situasjon til sin fordel*».

Ifølge klager har innklaget psykolog i den tredje samtalen de hadde ikke informert om «*hvor han ville hen*», hvordan han vurderte den informasjonen som var kommet frem om samværene og barnets reaksjoner. Klager skriver at han opplevde at innklaget psykolog skapte usikkerhet og ikke formidlet informasjon om alternative scenarier for samværsbetingelser. Ifølge klager opplevde han også at innklaget psykolog ikke tok klagers synspunkt på alvor. Klager påpeker at det virket som innklaget psykolog ikke forsto særlig mye av barnets reaksjoner som uttrykk for andre forhold enn utelukkende «*mors trygghet*».

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer:

Saksgang

22.02.17 FER mottok brev fra KK med klage på NPF-medlem PP, datert 16.02.17.
29.05.17 FER vurderte henvendelsen i møte.

FERs vurdering og konklusjon

FER har forståelse for at saker om foreldreomsorg kan være vanskelige for partene. I slike saker vil utredning, faglige uttalelser og vurderinger kunne oppleves som belastende, uten at det nødvendigvis innebærer brudd på de fagetiske retningslinjene (EPNP). Som klager selv skriver, skal FER ikke vurdere om den sakkyndige vurderingen eller anbefalinger er rett eller feil. Rådets mandat er å vurdere de etiske sidene ved psykologens arbeid.

Når det gjelder klagers opplevelse av manglende respekt, er dette, som klager selv skriver, noe FER ikke kan kontrollere for. FER har lest det sakkyndige notatet og vurderer at er i tråd med EPNP. FER har forståelse for at det å bruke uttrykk som «*bordet fanger*», er uheldig, men FER vurderer imidlertid ikke dette som så alvorlig at det foreligger brudd på EPNP. Slik FER vurderer det, kunne den sakkyndige med fordel ha redegjort med større grad av tydelighet hvilket mandat og hvilke begrensinger som ligger i den sakkyndiges rolle i et forberedende stadium. FER vurderer imidlertid heller ikke dette som så alvorlig at det foreligger brudd på EPNP. Når det gjelder hvilke spørsmål den sakkyndige stiller til partene, står den sakkyndige fritt til å velge dette for å kunne besvare mandatet som er gitt av retten. Den sakkyndige vil også kunne velge hvilke uttalelser som er gjengitt basert på relevans. FER anser således ikke dette som brudd på EPNP.

Vedrørende omfanget av arbeidet som er gjort, bl.a. at det ikke er gjennomført observasjon, er det, slik FER forstår det, gjennomført med hjemmel i Barneloven § 61 nr.1 og overensstemmende med mandatet som er gitt av retten.

Klager skriver at han opplever at innklaget psykolog er ensidig, og ukritisk velger den ene foreldrenes forståelse, og at han ikke har grunnlag for å komme med de anbefalingen som han gjør. FER finner at det sakkyndige notatet som er levert er balansert i sine beskrivelser og vurderinger. Det fremkommer ikke opplysninger som tilsier at innklaget psykolog ikke hatt forutsetninger for å komme med de anbefalingene som han kommer med. FER anser ikke EPNP er brutt.

Klager påpeker at innklaget psykolog burde ha kommet med alternative forklaringer/forståelser og viser til at han forholdt seg taus om alternative forklaringer og scenarier også gjennom flere møter i retten. FER forutsetter at begge parter i rettsmøte har hatt anledning til å stille spørsmål til sakkyndig, komme med oppklarende spørsmål og alternative vurderinger. FER skal heller ikke vurdere om den sakkyndige vurderingen eller anbefalinger er rett eller feil. Dette gjelder også vurderingen som er gjort i forhold til anbefalinger om samvær. FER anser ikke psykologen sine uttalelser og vurderinger som brudd på EPNP.

Klager skriver at han opplever at innklagede psykolog sine «*psykologiseringer*» kommer som erstatning for nøktern vurdering av sakens realiteter. FER anser det som viktig at psykologer

tilstreber seg å bruke et språk som er forståelig for involverte parter. Selv om dette ikke anses som brudd på EPNP, vil FER anbefale at psykologer generelt må være bevisst på dette i sitt arbeid.

På bakgrunn av tilsendt dokumentasjon fra klager har FER gjort følgende vedtak:

Vedtak: 5.1.1.2 Brudd på de fagetiske prinsippene er ikke godtgjort.

Vedtak fattet av fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.5 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening

Svanhild Mellingen, leder

for leder Tove Beate Pedersen, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret NPF, v/president Tor Levin Hofgaard